

АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ НАЈАВАО ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЈУБИЛЕЈА

У гостима вође "трећег света"

Лекција из историје

Година 2021. за Египат и Србију има посебан значај, јер се слави шест деценија од прве конференције Покрета несврстаних, сагласили су се градоначелник Београда Зоран Радојичић и амбасадор Египта Амре Алгувејлиј који је био гост градоначелника у Старом двору. - Ово је изузетно значајан јубилеј и важан историјски догађај који смо дужни да обележимо како би и млађе генерације училе о нашој прошлости - рекао је градоначелник.

вали Покрет несврстаних - рекао је Вучић, додајући да при том мисли на Индију, Гану, Индонезију, Египат и још држава. То су, према његовим речима, биле земље које су тада са Југославијом учествовале у оснивању Несврстаних.

- И са свим тим лидерима ћу да разговарам, не да покрећемо нови Покрет несврстаних. Ми смо на европском путу, али да се зближавамо и да односе правимо још бољим, јер једни другима можемо много више да помогнемо него што и сами мислимо - навео је Вучић.

Председник Србије је указао да се Јосип Броз Тито сналазио и проналазио решења за своју политику.

- То кажем иако, из националних разлога, нисам највећи подржавалац његове политике, али је бесмислено када неко каже да је Тито био глуп и несналажљив. Успевао је и проналазио кривине у светској политици, тако да свакако није био неспретан државник - казао је Вучић.

СКУП У СЕПТЕМБРУ: Александар Вучић

Србија ће настојати да се зближи и има још боље односе са земљама које су припадале Покрету несврстаних, поручио је у првим данима маја председник Србије Александар Вучић.

Објаснио је и да то не значи поново оснивање Несврстаних и поново да Србија остаје на европском путу. Открио је и да би у септембру могао да буде одржан скуп поводом 60. годишњице Прве конференције Покрета несврстаних у Београду.

- Моја је идеја да у септембру направим скуп, али зависиће то од короне, и да позовем неког од високих индијских функционера и људе који су осни-

Савест човечанства

ЖИВАДИН ЈОВАНОВИЋ,
НЕКАДАШЊИ ШЕФ
ЈУГОСЛОВЕНСКЕ
ДИПЛОМАТИЈЕ

Значај Несврстаних се огледао на очувању мира у свету у другој половини 20. века, указује за "Вести" Живадин Јовановић, некадашњи југословенски министар спољних послова, и истиче да је њихова снага данас у чињеници да чланице тог покрета чине огромну већина у УН.

Искусни дипломата указује да је веза Београда са Несврстанима, важна због питања Косова и Метохије, али и других видова обострано корисне сарадње. У осврту на оснивачки самит у Београду, 1961. године, наводи да је то био један од највећих скупова шефова држава и влада још од Другог светског рата.

- Сама чињеница да се на једном месту нашло 25 чланица, три посматрача и 38 ослободилачких покрета, говори да је реч о историјском феномену тадашњих глобалних односа - прича нам Јовановић како је било те 1961.

Писма Кенедију и Хрушчову

Главне поруке самита су биле "не" блоковима и сврставању, али и стављање до знања светским силама да немају право да управљају другим државама.

- Био је то тада и јединствен глас савести човечанства и разума који је позвао Москву и Вашингтон, на прекид конфронтације и успостављање дијалога. Послата су идентична писма шефовима САД и Русије држава Џону Кенедију и Никити Хрушчову. Обратили су им се недуго после инцидента са шпијунским У 2 авионом САД који је над својом територијом оборила совјетска ПВО, а због чега је отказан самит четири светске силе у Паризу на којем је требало да се ради на решењу за нагомилане безбедносне, војне и економске проблеме - појашњава овај дипломата указујући да је у то време свет био узнемирен због могућности да велика конфронтација прерасте у нуклеарни сукоб.

Апел Несврстаних је, каже, имао тежину, јер је долазио од покрета као снаге разума и здраве савести на светској сцени.

- Убрзали су и окончали процес деколонизације, а порасли су на 120 чланица. Тај успех се могао приписати магнетизму њихове принципијелне мирољубиве коезистенције. Свака бивша колонија је уточиште пронашла у Покрету несврстаних, а међу најважније резултате се могу убројати позив на мир, дијалог и разумевање. Несврстани су принцип дипломатије стављали испред сваке силе, па су захваљујући и њима, решене "кубанска" и "берлинска" криза.

Неговање пријатељства

Нећака прве даме СФРЈ Јованке Броз похвалила је председника Србије Александра Вучића рекавши да пријатељски односи које он гаји са светским званичницима подсећају на прошло време.

- Србија ће гледати да гради боље односе са афричким и азијским земљама - навео је тим поводом Вучић.

Огромно тржиште

Несврстани су, истиче наш саговорник и данас незаобилазна двотрећинска већина у светској организацији народа. У осврту на садашњи тренутак, Јовановић акценат ставља на значај веза Београда са чланицама покрета, првенствено због питања КиМ које је за Србију од виталног значаја.

- Огромна већина њих не признаје тзв. државност Косова - каже уз напомену да су те државе и саме суочене са сепаратизмом и тероризмом, као и да су им границе цртани колонизатори, због чега је било и сукоба.

Србија, каже, обележавањем јубиларних година Несврстаних исказује поштовање према њима, а добре односе потврђује посетама државног врха чланицама Индији, Египту, Алжиру, Мароку, Анголи, Кенији...

- Несврстани су отворени за све врсте сарадње са Србијом од прехранбене и индустријске до здравства и школства, само је питање имамо ли потенцијала да попуњимо ту сарадњу.

Несврстани су огромно тржиште и снага, па бисмо то морали да искористимо. ■

Југ-југ сарадња

- Покрет је имао резерве према великим државама и после ослобађања од колонијализма јер су им се мешале у унутрашња питања. Тежили су и да смање зависност од најразвијенијих држава западног колонијалног империјализма, успостављањем сарадње "југ-југ", односно међусобне. Хтели су да смање технолошки и развојни јаз у односу на север планете, јер су у покрету на развијеном индустријском нивоу биле само Југославија и може се рећи Индија - прича Живадин Јовановић и као најважније резултате деловања Несврстаних наводи окончање деколонизације, демократизацију рада УН, допринос миру и решавању кризних жаришта.

На једном месту се нашло 25 чланица, три посматрача и 38 ослободилачких покрета

ЛИДЕРИ АЗИЈЕ И АФРИКЕ ТРИ ПУТА У СРПСКОЈ ПРЕСТОНИЦИ

Све очи упрте у "амазонке"

ПРОЛАЗАК КРОЗ БЕОГРАД:
Долазак председника Гане Квамеа Нкрумаха на Конференцију несврстаних 1961.

Паркирани аутомобили испред зграде парламента

Београд је једини град у свету који је био домаћин Самита несврстаних три пута 1961, 1989. и приликом обележавања 50-годишњице 2011. године. Уочи оснивачког конгреса 1961. много тога је урађено да би што боље били угошћени државници, углавном из азијских и афричких држава. Заставе земаља чланица су се вијориле у централним улицама, а на дан дочека Теразијама су се испред Савезне скупштине тискали Београђани и машући поздрављали Тита и државнике који су се кретали у аутомобилима без крова. Све припреме су биле поверене чувеном градоначелнику Београда Бранку Пешићу, а забележено је да је уочи самита освануло 40 нових улица и улична расвета, док је Калемегдан добио ноћно осветљење. Реновирано је и око 350 угоститељских објеката и сви хотели, а Теразије и тргови добили су блештаве рекламе. У Пионирском парку, преко пута зграде Скупштине, где се одржавао скуп, никла је Алеја нација са панонама са подацима о земљама учесницама. На ушћу Саве у Дунав у Новом Београду настао је Парк пријатељства, као симбол нераскидиве везе међу народима у покрету. Високи гости су са Титом засадили 28 стабала формирајући Алеју мира, а парк је нова стабла добио и током Девог самита у септембру 1989. године.

Јосип Броз Тито је организовао свечане ручкове и вечере док је његова супруга Јованка проводила време са супругама учесника. Занимљиво је да су током Београдског самита у нашој престоници боравиле сестре председника Сједињених Америчких Држава Џона Кенедија, па је прва дама СФРЈ и њих угостила.

Када је други пут Београд био место окупљања светских лидера 1989. године, назирале су се велике промене у свету које су се потом и десиле: распад Варшавског пакта и Совјетског Савеза, пад Берлинског зида, крај "хладног рата", али и слабење утицаја несврстаних. Самит се одржавао у Центру Сава, а у центру дешавања био је Муамер ел Гадафи, ексцентрични председник Либије. Он је у Београд стигао са женама телохранитељима тзв. "амазонкама", бројним арапским коњима и камилама и разпео пустињски шатор, који му је био резиденција током одржавања скупа. Причало се да ће његов шатор нићи код Центра Сава, али је завршио у резиденцији Либије на Дедињу. Гадафи је на конференцију долазио у националној белој ношњи, огнут дугачким белим плаштом, а носио је кожни прслук и фес црне боје на глави. Нигде није ишао без 11 телохранитеља пет жена и шест мушкараца, па их је доводио и на конференцију. Мушкараци су били у радничким оделима, као и три жене, док су две носиле маскирне униформе и црвене беретке.

На треће окупљање несврстаних 2011. године, поводом 50 година постојања, у Београду је било присутно 113 земаља. Акредитовано је 1.700 људи, више од 500 новинара са 178 новинарских екипа из више од 120 редакција. Конференција је трајала два дана, а била је скуп сећања на време када су у Београду рођени нови међународни и међудржавни односи који поштују мир, територијални интегритет и државни суверенитет, разоружање и људска права. Том приликом истакнуто је да су делегације из целог света дошле у Београд да одају почит не само Покрету несврстаних, већ и Србији.

Иако је извесно да Покрет несврстаних није тако снажан као с почетка деловања, многе државе чланице и даље верују у поштулате несврстаних и сматрају да су данас јаче него икада.

Са коња у кадилака

Расни коњи које је довео Гадафи били су у коњушницама, а он је најавио да ће на конференцију у Центар Сава доћи на белом коњу. Организатори му то нису дозволили, па се возио зеленим кадилаком. Либијски вођа је иначе сваког јутра пио чашу свежег камиљег млека, као еликсир здравља, а када је ненајављено отишао за Триполи оставио је камиле београдском Зоолошком врту и оне су добиле муслиманска имена.

У ЦЕНТРУ ПАЖЊЕ: Муамер ел Гадафи

Бајден би биполарност

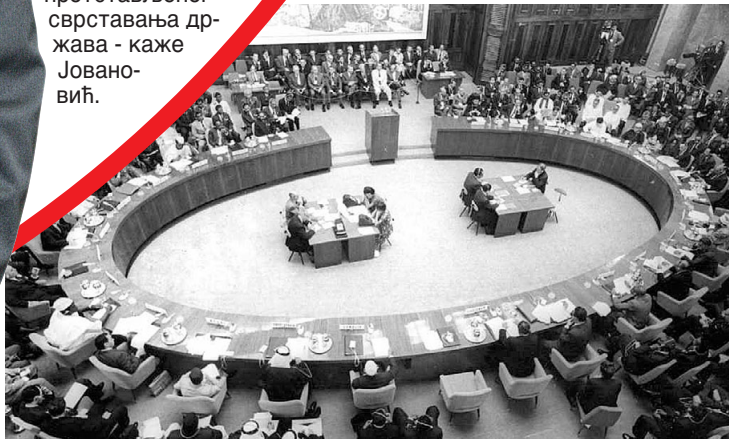
Живадин Јовановић указује да Запад жели ново сврставање на планети.

- Председник САД Џозеф Бајден хоће да направи лигу демократских држава насупрот Кини, Русији, Белорусији које назива ауторитарним. Он иде под мотом "или сте са нама или против нас". Глобални односи данас многоме подсећају на време хладног рата: трка у наоружању, економски информативни рат, раст неповерења, одсуство дијалога, економска криза - каже Јовановић, који сматра да скуп у Београду треба да позове као и 60-их на дијалог, партнерство и заустављање суноврата цивилизације, дијалог и сарадњу, а против новог супротстављеног сврставања држава - каже Јовановић.

ЗНАЧАЈАН ФЕНОМЕН:
Живадин Јовановић

Џозеф Бајден

Прва конференција одржана у тадашњој Скупштини Југославије